

אורחים

סיברברג לישראל

על האנס יורגן סיברברג נכתב כבר פעמים אחדות במדור זה: כאשר הציגו הסינמטקים את סרטו לדוויג השני, רק וויאט למלך בחול, כאשר הביא לפסטיבל הסרטים בקאן את הסקיצות הראשונות של היטלר סרט מגרמניה ושנה לאחר מכן, כאשר הסרט כולו, שנמשך שבע וחצי שעות, הוצג במלואו באותו פסטיבל.

עכשיו תהיה לקהל הישראלי הזדמנות לראותו בארץ. סיברברג עומד להגיע לישראל, באמצע חודש פברואר, כשבאמ"תחתו, נוסף לשני הסרטים הנזכרים מעלה, שניים נוספים, וידוייה של ויניפרד ואגנר, והשני, קארל מאי, אותם יציג בסינמטקים של תל-אביב, חיפה וירושלים.

סיברברג הוא דמות מוכרת ושנויה מאד במחלוקת במולדתו, גרמניה. קצת יותר מבוזר מרביית הבמאים האופנתיים שם (כיום הוא בן 44), הוא רחוק מהם הן בצורת העשייה של הסרטים-הן בחוגים שבהם הוא מסתובב. מזה שנים הוא טוען שהעיתונות מתנכלת אליו, מסרבת להתייחס לסרטיו, שזוכים כולם בפרסים, וקושרים נגדו קשר של שתיקה. העיתונאים מצידם מכהישים זאת מכל וכל ורואים בו מעין "פסבדו-ישו שרוצה להציג עצמו כקורבן התרבות הגרמנית". הויכוח מגיע לעיתים קרובות לטינים גבוהים, כאשר הוא טוען שאיש אינו רוצה להפיץ את סרטיו בגרמניה ולכן הוא מעדיף להציגם בצרפת. אחרים טוענים, כי הוא פשוט מעדיף להת-

ויניפרד ואגנר אילו היטלר ניכנס שוב

עלם מן ההצעות הבאות אליו בבית, כדי לקטוף תהילה בחוץ.

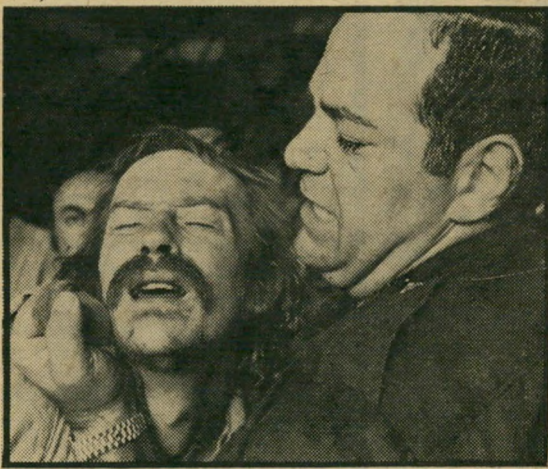
במהיציאתו שני ברכבו, אם כך ואם כך, אין שום ספק שסיברברג הוא אחד היוצרים הפחות שיגרתיים שידע הקולנוע. הוא נולד במיירה גרמנית, ועבר למערב בגיל 18, אחרי שהספיק לעבוד קצת במהיצתו של ברטולד ברכט. הוא למד תולדות-האמנות והתעסק בסרטים תי עדיים שהביאו לו בהתחלה שבחים רבים. בעותיו התעוררו עם שנות ה-70, כאשר פנה לסוג של סרטים עלילתיים שהרגיזו את חבריו לענף, הן בשל תוכנם המאופיין בהסתייגות מן האנטימיסדיות המאור-גנת, ובאמירת דברים דומשמעיים רבים, והן בשל עיצובם האסתטי.

לסיברברג דעות נחרצות בשני הכי וונים. החל מלדוויג השני, הכריז, לדי בריו, מילחמה, על הקולנוע בצורתו ה מיסחרית המקובלת. על הרכילות הפסטיכר לוגית, על שיגרת העריכה הטכנית, על ה (החשך בעמוד 50)

נוזעזע ומוסוכן

כאחד

סמית והרט - מפלצות חסרות מצפון

כחלק מן המאבק לשני חוקים מיושנים, בעור השחיתות וטיהור סידרי המאסר, אין ספק שהסרט מהווה תרומה חשובה. אלא שנוסף לכך, הוא מכיל אותם גרעיני הסתה ובוז גזעיים ועדתיים שהפעם מופנים נגד התורכים, אבל הופנו בעבר, ויכולים להיות מופנים גם בעתיד, לא רק נגדם.

אקספרס של חצות (דקל, תל-אביב, ארצות-הברית) - הציגו שניתן לסרט הזה אינו טעות, אלא ביטוי לתועלת ולסכנה שבו. מצד אחד זהו סרט מזעזע וממם על מישטר בתי-הסוהר, מצד שני, זהו סרט תעמולה שניתן לפרשו בקלות כהסתה פרועה.

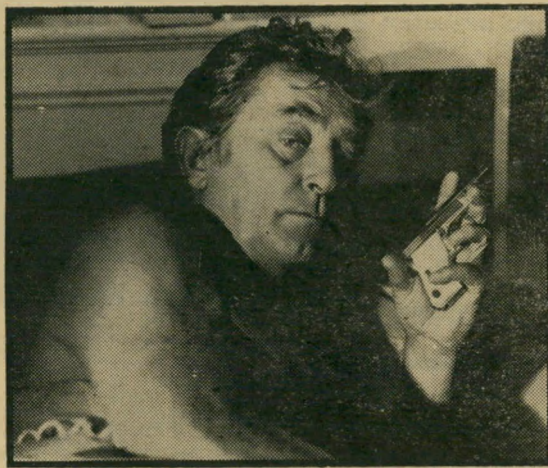
באדיבותה הרבה של הצנזורה, ידוע נושא הסרט לכל: גארי דייוויס, סטודנט אמריקאי צעיר, נתפס בשדה-התעופה של איסטנבול כשעל גופו 2.2 ק"ג חשיש. הוא נידון לארבע שנות מאסר ואחר-כך לעוד 30 שנה. עיוותי הדין מחווירים רק בהשוואה להתעללויות בתוך הכלא, ואם הוא חי כדי לספר את סיפורו, הרי זה משום שהצליח לשחד את דרכו החוצה, מבית-הסוהר ומתורכיה.

כשהחליט הבמאי, אלן פרקר, לעבד לסרט את הפרק האוטוביוגרפי בחייו של דייוויס, הוא אימץ לעצמו מייד, וללא הסתייגויות, את נקודת המבט של המספר. התוצאה - מן הרגע הראשון הוא מוצג כקדוש מעונה, וכבר באחת הסצנות הראשונות הוא ניצב בזרועות פשוטות לרווחה, כמו גילגול חדש של הצלב. במשך כל הסרט אין שום ספק שהוא וחבריו הם קורבנות, ואילו הסוהרים ושילטונות החוק שהשליכו אותם לשם, הם מפלצות חסרות מצפון ונשמה, יצורים מושחתים סאדיסטים, חולי-גנפס וחדלי אנוש. בידי הצופה נתונה האפשרות להחליט את מי מכל אלה הוא מעדיף.

לא קל להיות

צינדלר חדש

רוברט מיצ'ים - מקליפורניה לאנגליה

השנייה, ומפענח את התעלומה לאי-שביעות רצונם של כל לקוחותיו. זה נראה קצת דמיוני, ומיצ'ים בתפקיד הראשי מחפש את עצמו בחוצות לונדון, נוהג בצד הלא-ינכון של הכביש, ומתבונן קצת בתמיהה בדור הצעיר והמוזר של שרה מיילס וקנדי קלארק, שמתולל סביבו.

חקירה בצמרת (אורלי, תל-אביב, אנגליה) - עיבוד זה לספר המפורסם של ריימונד צ'נדלר השנינה הארוכה יכול לשמש דוגמה ומופת כיצד אפשר לעשות כמעט את כל הדברים הנכונים בסרט, ולא להשיג כמעט אף תוצאה נכונה אחת.

הבמאי מייקל וינר הוא ללא ספק נאמן יותר מכל המעבדים הקודמים של צ'נדלר למקור הסיפורות. נתחים שלמים מתוך הכתוב הועברו במדויק אל הבד, כאשר פיליפ מאלרו, הבלש הפרטי המדבר בגוף ראשון אל עצמו בספר, עושה אותו הדבר גם בסרט.

אבל הוא עשה שגיאה גדולה, ובכך עיוות את כל הכוונות הטובות ורוקן אותן מתוכן. הוא העביר את הספור משנת 1939 לימינו אנו, ומקליפורניה לאנגליה. בכך הוא ניטרל למעשה את שתי מעלותיו הגדולות ביותר של צ'נדלר. ראשית, הסיפור אינו מהווה יותר חתך סוציאלי בזמן נתון, ודברים רבים, בצורת ההתנהגות, ההופעה והמחשבה, שהיו מתאימים לסוף שנות השלושים, נראים היום מיושנים ובלתי אמינים.

מה שנותר מכל הפרשה, הוא סיפור על בלש פרטי שנוטל על עצמו חקירה הקשורה לסחיטה מבת אחת של גנרל גוסס בדימוס, מסתבך בפרשיות מעברה של הבת

איזו כוין

שוטרת

קוני סטיבנס - העתק חיזור

בלהט חושפני, במערכה הלפני-אחרונה, והטלוויזיה עוד לא מעכלת עניינים שכאלה.

סופר-בלשית (תל-אביב, ארצות-הברית) - סרטים כאלה מיועדים לעידוד התעשייה בארצות מתפתחות, כמו למשל התעשייה הישראלית. כי אם האמריקאים מסוגלים להוציא מתחת לידיהם, אפילו בהדרכת במאי תורכי (היקמת אוודיס), דייסה קלוקלת שכזאת, לייז מוצריהם המצוחצחים, אז מי יודע, אולי גם לאחרים יש תיקווה?

הסיפור דומה בכל לסרט טלוויזיה שמשרדים בשעות מאוחרות לצופים הסובלים מנדודי שינה: מעשה בשוטרת שמנסה ללכוד כנופית מבריחי הרואין, הפועלים במסווה של סוחרי עתיקות. אין צורך לומר שהשוטרת היא התיכה, אם כי בעלי טעם מעודן יקראו לה בוודאי, "פריחה". כרגיל, בסרטים כאלה, יש גם מחלק-סימנים שלם העומד לימינה, כדי להושיע בשעת הצורך. אם לא די בכך, יש אפילו סיבה פסיכולוגית למסירותה לעבודה - אביה, כך מסתבר, היה בלש מישטרה שנהרג תוך כדי מילוי תפקידו.

אם אין הסרט מוצג מעל המסך הקטן, הסיבה היא פשוטה: השוטרת חולצת שניים במערכה השנייה, ומתעלסת